

Bruksela, 4 października 2024 r.
(OR. en)

13987/24

ENER 473
COMPET 980
CLIMA 331

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wkład sektora energetycznego w konkurencyjność Unii Europejskiej: działania następne w związku z zaleceniami ze sprawozdania Maria Draghiego – Wymiana poglądów

Delegacje otrzymują w załączeniu notę informacyjną prezydencji na temat wkładu sektora energetycznego w konkurencyjność Unii Europejskiej, dotyczącą działań następnych w związku z zaleceniami ze sprawozdania Maria Draghiego, sporządzoną z myślą o posiedzeniu Rady ds. TTE (Energia), które odbędzie się w dniu 15 października 2024 r.

Wkład sektora energetycznego w konkurencyjność Unii Europejskiej: działania następne w związku z zaleceniami ze sprawozdania Maria Draghiego

W dniach 17 i 18 kwietnia 2024 r. Rada Europejska¹ wezwała do wypracowania nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności i zaapelowała o zdecydowane i szybkie postępy w pracach nad urzeczywistnieniem prawdziwej unii energetycznej poprzez zapewnienie obfitych dostaw przystępnej cenowo i czystej energii, co realizuje dwojaki cel: dążenie do europejskiej suwerenności energetycznej i neutralności klimatycznej. Będzie to wymagało solidnych ram zarządzania unią energetyczną, ambitnej elektryfikacji z wykorzystaniem wszelkich rozwiązań neutralnych emisyjnie i niskoemisyjnych, elastyczności oraz szeroko zakrojonych wdrożeń i inwestycji w zakresie sieci, transformacji cyfrowej, magazynowania energii i połączeń międzysystemowych. W lipcu 2024 r. przewodnicząca Komisji Europejskiej ogłosiła nowy Czysty Ład Przemysłowy na rzecz konkurencyjnego przemysłu i wysokiej jakości miejsc pracy, który Komisja ma przedstawić w ciągu pierwszych stu dni swojej kadencji.

Kwestię priorytetową dla węgierskiej prezydencji w Radzie stanowi ułatwienie przyjęcia wspomnianego nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego i stworzenia warunków sprzyjających jego zrównoważonemu charakterowi, pogłębienia rynku wewnętrznego, wspierania w pierwszej kolejności małych i średnich przedsiębiorstw, promowania zielonej i cyfrowej transformacji we współpracy z europejskimi podmiotami gospodarczymi i obywatelami, stymulowania współpracy międzynarodowej i zapewnienia stabilnego i zrównoważonego zatrudnienia.

Przystępna cenowo energia ma kluczowe znaczenie dla konkurencyjności unijnego przemysłu. Działania na rzecz zapewnienia na rynku wewnętrznym bezpiecznego i odpowiedniego dostępu do czystej energii po atrakcyjnych w skali światowej cenach będą mieć kluczowe znaczenie dla lepszego wykorzystania mocnych stron UE w sferze przemysłu w czasie wspomnianej transformacji.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

Ambitne cele UE w zakresie klimatu i energii można osiągnąć jedynie wówczas, gdy w procesie zielonej i sprawiedliwej transformacji będą one szły w parze z konkurencyjnością UE i bezpieczeństwem dostaw energii.

W swoim sprawozdaniu „**The future of European competitiveness**”² [Przyszłość europejskiej konkurencyjności] Mario Draghi przedstawia w kompleksowy sposób główne wyzwania dla konkurencyjności Europy i wskazuje szereg działań mających ożywić naszą gospodarkę. Sprawozdanie podkreśla **potrzebę ogromnych inwestycji** – w wysokości co najmniej 750–800 miliardów euro rocznie – oraz nawołuje do radykalnych zmian, które muszą być pilnie wprowadzone i dotyczyć konkretnych kwestii. Mario Draghi zwraca również uwagę, że w związku ze spadkiem liczby ludności i liczebności siły roboczej Europa – aby osiągnąć wzrost gospodarczy – musi w większym stopniu skoncentrować się na zwiększeniu swojej produktywności.

W sprawozdaniu zaproponowano wspólny plan dotyczący dekarbonizacji i konkurencyjności, zgodnie z którym wszystkie obszary polityki powinny zostać dostosowane do celów UE.

Priorytetowe obszary, którymi należy się zająć, obejmują przede wszystkim obniżenie kosztów energii dla użytkowników końcowych poprzez przenoszenie korzyści płynących z dekarbonizacji i przyspieszenie dekarbonizacji sektora energetycznego w sposób efektywny pod względem kosztów, z wykorzystaniem wszelkich dostępnych rozwiązań. Po drugie, wykorzystanie możliwości w obszarze przemysłu, jakie niesie ze sobą zielona transformacja – począwszy od utrzymania pozycji lidera w dziedzinie innowacji w zakresie czystych technologii poprzez produkcję na dużą skalę czystych technologii po wykorzystanie szans płynących z obiegu zamkniętego. Po trzecie, wyrównanie warunków działania w sektorach w większym stopniu narażonych na nieuczciwą konkurencję zagraniczną lub stojących w obliczu bardziej rygorystycznych celów w zakresie dekarbonizacji niż ich międzynarodowi konkurenci.

Sprawozdanie Maria Dragiego dotyczy wielu dziedzin polityki. W części poświęconej **sektorowi energetycznemu** Draghi podkreśla kluczową rolę tego sektora w kształtowaniu europejskiej konkurencyjności, jej zrównoważonego charakteru i odporności. W kilku zaleceniach porusza się kwestię pilnych wyzwań w zakresie energii stojących przed UE, przypisując jej jednocześnie wiodącą pozycję w ogólnoswiatowym procesie transformacji w kierunku czystej energii.

² [EU competitiveness: Looking ahead - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/eu-competitiveness-2020-2022_en)

Sprawozdanie przedstawia przekonujące argumenty za reformami europejskiego rynku energii. Myślą przewodnią sprawozdania jest powiązanie długoterminowej kondycji gospodarczej Europy z jej zdolnością do obniżenia cen energii i wspierania zrównoważonego zdekarbonizowanego systemu energetycznego. **Europa musi spowodować obniżenie wysokich cen energii, kontynuując jednocześnie działania zmierzające do dekarbonizacji gospodarki.** Krajobraz energetyczny uległ nieodwracalnej przemianie w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę i wynikającą z niej utratą dostarczanego gazociągami gazu ziemnego. Chociaż ceny energii znacznie już spadły ze swoich najwyższych poziomów, unijne przedsiębiorstwa nadal mierzą się z cenami energii elektrycznej dwu- lub trzykrotnie wyższymi niż w USA, zaś ceny gazu ziemnego są cztero- lub pięciokrotnie wyższe. Dekarbonizacja mogłaby stanowić szansę dla Europy zarówno jeśli chodzi o objęcie przewodniej roli w zakresie nowych czystych technologii i rozwiązań związanych z obiegiem zamkniętym, jak i o zwrot w wytwarzaniu energii elektrycznej w kierunku bezpiecznych, tanich źródeł czystej energii. Jednakże to, czy Europa będzie w stanie wykorzystać tę szansę, zależeć będzie od zgodności wszystkich obszarów polityki z celami UE w zakresie dekarbonizacji. Transformacja energetyczna będzie realizowana stopniowo, zaś paliwa kopalne do końca bieżącej dekady wciąż będą odgrywać kluczową rolę w ustalaniu cen energii, niosąc za sobą ryzyko utrzymywania się zmienności cen dla użytkowników końcowych. Te gałęzie unijnego przemysłu, które zużywają duże ilości energii, zmagają się przy realizacji celów w zakresie dekarbonizacji z wyższymi kosztami inwestycji niż ich konkurenci.

Draghi podkreśla także zagrożenia geopolityczne związane z **zależnością Europy od importowanych paliw kopalnych i surowców krytycznych.** Zagrożenia te nie ograniczają się do obszaru energii, oddziałując również na unijną politykę przemysłową i handlową; wymaga to kompleksowych rozwiązań, wykraczających poza same rynki energii.

Sprawozdanie Maria Dragiego opowiada się za takimi reformami sektora energetycznego, które pozwoliłyby na zwiększenie efektywności rynku, ograniczyłyby zmienność cen i pobudziłyby inwestycje w energię odnawialną. Reformy te wzmocniłyby szerzej rozumiane cele gospodarcze poprzez potraktowanie dekarbonizacji jako przewagi konkurencyjnej Europy pod warunkiem przeprowadzenia niezbędnych inwestycji i zmian regulacyjnych.

Węgierska prezydencja w Radzie organizuje kompleksowe działania następcze w związku ze sprawozdaniem Maria Draghiego, w tym debaty na temat znaczenia różnych sektorów dla konkurencyjności UE. W tym kontekście ministrowie energii proszeni są o przedstawienie swoich poglądów odnośnie do następujących pytań:

- 1) Na których z zaleceń zawartych w sprawozdaniu Maria Draghiego, dotyczących sektora energetycznego, UE powinna skoncentrować się w sposób priorytetowy – i w jaki sposób można by je wdrożyć?*
- 2) Które zalecenia mogą w największym stopniu przyczynić się do realizacji celu UE, jakim jest utrzymanie przystępnych i konkurencyjnych kosztów energii, nie zapominając o potrzebie dekarbonizacji i zachowania bezpieczeństwa energetycznego?*
- 3) Realizacja tych zaleceń wymagać będzie ogromnych inwestycji na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym. Jakie sposoby byłyby najskuteczniejsze dla przyciągnięcia kapitału prywatnego w celu zniwelowania luki inwestycyjnej?*
